ŜVOBODA — СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI. No. 47. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MARCH 11, 1994. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 11-го БЕРЕЗНЯ 1994. Ч. 47. РІК CI.

В УКРАЇНІ СТВОРЮЮТЬ МІЖНАРОДНИЙ БАНК

Київ (УНІАР). — Тут 6-го березня експерти Світового банку реконструкції і розвитку спільно з представниками Европейської Спільноти підготували плян створення в Україні незалежного Міжнародного банку реконструкції і розвитку. Його засновниками можуть стати банки Німеччини, Великобританії, Франції, а також низка українських банків.

За умов створення такого банку Захід мав би окрему фінансову структуру, за допомогою якої можна було б контролювати кредити країн Заходу і України.

На пресовій конференції у Міністерстві Зовнішніх Економічних Зв'язків повідомили, що до травня цього року буде готовий плян заходів, які сприятимуть приєднанню України до Генерального акту тарифів і торгівлі (ГАТТ). Це допоможе інтеграції України у світову економічну систему. З приєднанням до ГАТТ відбудеться реформування зовнішньо-економічної діяльности, зміняться системи тарифного і надтарифного регулювання.

Україна і Бельгія налагоджують автомобільне сполучення

Київ (Р. Руденко). — Тут 5-го березня Пресовий центр Міністерства Закордонних Справ України повідомив, що в Брюсселі українська делеґація, очолювана міністром транспорту України В. Ревою, підписала угоду про міжнародні автомобільні сполучення. Парафована угода сприятиме розвиткові економічних відносин між Україною і Бельгією, полегшить вихід українських експортерів на ринки Західньої Европи. Угода вигідна і для бельгійських партнерів.

Бельгія визнала незалежну України в грудні 1991 року. Угода про дипломатичні відносини укладена 10-го березня 1992 року, а 7—8-го липня 1992 року Президент України Леонід Кравчук вперше відвідав Брюссель і започаткував політичний діялог між офіційними колами двох держав. У спільній заяві, підписаній під час тих відвідин міністрами закордонних справ Анатолієм Зленком та Віллі Клясом, закладені основи партнерства у побудові політичного праобразу нової Европи. Друга зустріч Л. Кравчука з В. Клясом відбулася 14-го вересня 1992 року також у Брюсселі під час візити Президента України до Комісії Европейського союзу. До речі, угода про співпрацю між Україною та КЕС має бути підписано 16-го березня цього року.

Питання дальшого розвитку українсько-бельгійських відносин розглядалося також під час зустрічей А. Зленка та В. Кляса в Брюсселі у вересні 1993 року та в лютому 1994 року. Сьогодні у міністерствах України і Бельгії готуються проєкти основаного міждержавного рамового договору про взаєморозуміння і співпрацю у сфері економіки та в інших галузях.

КОСТЮМІВКА В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Новацтво Пластової станиці в Ню Йорку влаштовує новацьку костюмівку „Цирк", яка відбудеться у неділю, 13-го березня, у великій залі Українського Народного Дому, 140 Друга аве. Початок о год. 2-ій по полудні. Виконавці — новацтво під проводом гніздових. Дальші інформації можна одержати, звертаючись до ст. пл. Колі Савицького (718) 479-1903 або ст. пл. Ліди Ґной (718) 464-3596. Відбудуться також ігри, забави, льотерія при дверях, буде буфет. Вступ для дорослих — 8 дол.

Україна візьме участь у міжнародних виставках

Київ (Р. Руденко). — Як повідомили у Кабінеті Міністрів України, правління ганноверських ярмарків в Німеччині, пропонує Україні взяти участь у міжнародних виставках „Цебіт-94", 16—23-го березня та „Ганновер Месс-94" 20—27-го квітня.

Розпорядження Кабінету Міністрів затверджено склад Організаційного комітету, головою якого призначено міністра економіки Романа Шпека. Забезпечення необхідними матеріялами та оформлення експозиції виставок доручено Міністерствам: економіки, промисловости, енерґетики, освіти, транспорту, закордонних справ, Державному митному комітетові, Академії Наук України та акціонерному товариству „Укрімпекс".

Кабінет Міністрів виділив для виставок 71,536 німецьких марок, дорučивши Міністерству Фінансів покрити витрати з надходжень валюти від експорту.

СТУДІЯ ВИСТУПИТЬ В ЧИКАҐО

Чикаґо. — Перший Український Федеральний Щадничий Банк „Певність" спонзорує у своє 30-ліття постановку п'єси Миколи Куліша „Патетична соната". Виконавці — Студія Мистецького Слова Лідії Крушельницької в Ню Йорку. Імпреза відбудеться у неділю, 20-го березня в Lane Technical High School auditorium, Western Avenue and Addison St. Початок о год. 3-ій по полудні. Квитки можна придбати у банку „Певність", касі Самопомочі, в „Дельті" та в день вистави при вході до залі.

Україна переходить на „літній час"

Київ (УНІАР). — Згідно з постановою Кабінету Міністрів України, на всій території республіки з 27-го березня стрілка годинника переводиться на одну годину вперед на період дії літнього часу.

Тим часом, президент Криму Юрій Мешков 5-го березня заявив кореспондентові газети „Кримская правда", що він готує указ про перехід Криму на Московський час і про відновлення в повному обсязі трансляції програм Російської телевізії та радіомовлення на території півострова.

Л. Кравчук привітав жінок зі святом

Київ (УНІАР). — У вівторок, 8-го березня в Україні був непрацюючий день з нагоди святкування Міжнародного Жіночого Дня. Ніколи біля крамниць з квітами не було стільки чоловіків, як у цей день.

Президент Леонід Кравчук також привітав жінок України і висловив певність, що нелегке сьогодення не може затьмарити радости приходу весни і жіночої посмішки. „Вірю, що разом ми подолаємо всі негаразди і трудноші. Низький вам уклін, велика подяка за ваші повсякчасні і непроминущі доброту і любов, чуйність і толерантність, щирі серця і мудрі душі". Президент побажав жінкам України щастя і твердої віри у власні можливості, у добре майбутнє.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

КИЇВ. — У газеті „Голос України" з 3-го березня віцепрем'єр-міністер Микола Жулинський та його заступник Броніслав Омецинський спростували поширене в засобах масової інформації повідомлення про зловживання службовим становищем Володимира Яворівського і Володимира Шовкошитного. У спростуванні підкреслено недопустимість оприлюднення неперевірених матеріялів напередодні виборів. Після того Українське Незалежне Інформаційне Агентство Новин в свою чергу сказано, що інформацію готували на підставі офіційного листа СБУ ч. 14/1509 з 15-го червня 1993 року. Лист підписаний заступником голови СБУ і адресований М. Жулинському. Цитата і всі цифри в оприлюдненій інформації цілком співпадають з текстом офіційного листа СБУ.

КИЇВ. — У Міністерстві Закордонних Справ України повідомили, що під час відвідин міністром закордонних справ Анатолієм Зленком Німеччини деякі німецькі фірми зацікавилися літаком АН-70. Є пропозиції і від Сінгапуру та Арґентини, які також хочуть придбати українські літаки. Заступник генерального конструктора заводу ім. Антонова перебував в Сінгапурі для проведення конкретних переговорів.

ОДЕСА. — Комітет в справах приватизації Одеської Міської Ради оголосив комерційний конкурс на продаж об'єктів комунальної власности, будівництво яких незавершене. Пропонується три нежитлові споруди в центрі Одеси. Загальна початкова вартість — два більйони карбованців. Головна вимога до тих, хто візьме участь у конкурсі 25-го березня — завершити будівництво чи реконструкцію об'єктів та впорядкувати територію навколо них. Зголошення на конкурс приймається до 18-го березня. Попередні авкціони поповнили бюджет Одеси 25 біл. карб.

КИЇВ. — У рамках міжнародного проєкту з участю України відбувся запуск автоматичної орбітальної станції „Корунас". Україна забезпечила основну технічну частину проєкту. Ракетиносії і сателіти виготовляються у Дніпропетровському. Незабаром згаданий проєкт буде офіційно зголошений в ООН, де юридично зафіксують перший космічний апарат незалежної України. Як повідомив заступник генерального директора Національної Космічної Агенції України Андрій Жалко-Титаренко, Україна бере участь і в науковій програмі польоту Міжнародної космічної лябораторії.

ЛЬВІВ. — В обласній прокуратурі під головуванням першого заступника генерального прокурора України Олександра Литвака відбулося визне засідання колегії генеральної прокуратури України. У її праці взяв участь голова Львівської Обласної Ради Микола Горинь. Розглянуто результати перевірки виконання обласною прокуратурою законів та наказів генерального прокурора. Промовці зазначили, що минулого року заходами прокурорів державі повернено 90 міл. карбованців. Прокурори виявили 300 порушень законів тільки органами влади Львівщини, 874 порушення конституційних прав і свобід громадян, зареєстровано понад 21,000 злочинців, що на три відсотки більше, ніж у 1992 році. Збільшилась кількість розбійних нападів і розкрадання державного майна. На пресовій конференції 23-го лютого начальник управління служби боротьби з економічною злочинністю Петро Ковальчук повідомив, що з колгоспів Тернопільщини щодня викрадають троє-четверо свиней, овець, молодняка великої рогатої худоби, доярки несуть додому молоко, робітники — промислові вироби, деталі. Зубожілі родини вже кілька місяців не отримують зарплатні.

КИЇВ. — Угоду про співпрацю між Україною і Японією підписано 2-го березня в Міністерстві Закордонних Справ України. Амбасадор Японії Содзі Суєдзава сказав, що це перша угода між двома країнами з часу встановлення дипломатичних відносин у 1992 році. Японія сподівається, що Україна впевнено піде шляхом відмови від ядерної зброї і як без'ядерна держава приєднається до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї. Анатолій Зленко зазначив, що Японія — одна з перших підписала таку угоду і це сприятиме зміцненню співпраці між обома державами. В японській амбасаді повідомили, що остаточну суму допомоги Україні на ліквідацію ядерної зброї з боку Японії ще не визначено.

ЛЬВІВ. — Біля 50 осіб пікетували львівську обласну прокуратуру. Ініціятори пікетування — міський страйковий комітет та Всенародний Рух України, а поштовхом став черговий приватизаційний авкціон. Пікетувальники тримали написи, що звинувачують голову державної адміністрації Василя Шпіцера в розпродуванні чужоземцям міського майна та в занадто частих поїздках за кордон. Вимагали резиґнації Шпіцера, Степана Давимуки, Миколи Гориня та прокурора области Зенона Котика, голови обласного суду Володимира Государського за підтримку „червоних директорів".

Республіканці не погоджуються з думкою Р. Фіска

Вашінгтон. — Незалежний прокуратор Роберт Фіск, який займається розслідуванням збанкрутованими арkенсоськими підприємствами — компанією „Вайтвотер" і „Медісон", звернувся з листом до лідерів Конгресу, в якому просив їх не займатися власними розслідуваннями, бо це може йому стати на перешкоді.

Р. Фіск покликався на досвід „іранґейту", який розслідували як незалежний прокуратор, так і Конґрес. Прокураторові дуже перешкоджали ґарантії, які Конгрес дав тим, хто був втягнутий в „іранґейт". Ґарантії виключали можливість використання кимнебудь — незалежним прокуратором і судом — зізнань, даних Конгресові.

Те саме, вважає Р. Фіск, станеться і тепер, при розслідуванні „вайтвотерґейту". Лідери Демократичної партії у Конґресі тут же погодилися з думкою Фіска, а лідери Республіканської партії висловили свою незгоду.

Лідер фракції демократів у Сенаті Джордж Мічелл сказав, що вимоги республіканців про розслідування „вайтвотерґейту" в Конґресі викликані лише одним бажанням — нанести політичну шкоду президентові Клінтонові.

Сенатор-демократ Доналд Ріґл і конгресмен-демократ Генрі Ґонзалез, які очолюють банківські комісії відповідно у Сенаті і Палаті Репрезентантів, також згідні з просьбою прокуратора Фіска. Але сенатор-республіканець Алфонс Д'Амато і конґресмен-республіканець Джим Ліч оголосили, що будуть добиватися розслідування „вайтвотерґейту" у Конґресі.

Сенатор Д'Амато повідомив про намір зустрітися з прокуратором Фіском і пояснити йому, що розслідування в Конґресі не перешкодять його розслідуванню. Сенатор сказав, що приклад з розслідуванням „іранґейту" — невдалий, бо Конґрес не мусить давати ніяких ґарантій тим, кого буде переслухувати.

Конґресмен Дж. Ліч взагалі вважає аргументи прокуратора Фіска безглуздими. На думку Ліча, розслідування в Конґресі не перешкоджають, а допомагають.

В АМЕРИЦІ

НЮЙОРКСЬКІ ДЕМОКРАТИ галасували постійно, що впродовж останніх 12 років республіканської присутности в Білому Домі їх завжди кривдили, постійними зменшеннями державних фондів на ті, чи інші потреби. Після вибору президентом Билла Клінтона, на думку нюйоркських демократів за їхньою безпосередньою допомогою, Ню Йорк мав великі сподівання. Одначе тепер нюйоркські демократи поновно нарікають, що Вашінґтон не приділяє Ню Йоркові майже жодної уваги, а займається виключно Каліфорнією та її клопотами. Призадумуючись над цим фактом, нюйоркські демократи уважають, що каліфорнійські 54 виборчі голоси є важливішими від нюйоркських 33.

ДЖЕРЕМІ ГЕДЖЕС, кур'єр адвокатської фірми Ровз у Літтл Рок, Арканзо, заявив на зізнаннях перед федеральною лавою присяжних, що йому було доручено знищити деякі документи із папок Вінсента Фостера. Він також зазначив, що це йому припоручено зробити після того, як призначено окремого прокуратора для перевірки справи „Вайтвотер", який в свою чергу заповів, що також перевірить справу самогубства В. Фостера, юридичного радника Білого Дому. Адвокатська фірма про яку мова, це фірма, спільниками якої ще недавно були Гіллері Родгам-Клінтон, Вебстер Габбелл, один із теперішніх асистентів генерального прокуратора ЗСА, та Віллям Кеннеді, один із теперішніх юридичних дорадників Білого Дому.

У ВІВТОРОК, 8-ГО БЕРЕЗНЯ Билл Клінтон призначив Ллойда Катлера правним дорадником Білого Дому, який перед кореспондентами засобів масової інформації заявив, що урядники Білого Дому будуть зізнавати перед будь-якою конґресовою комісією у справі „Вайтвотер", якщо цього від них вимагатимуть. Щоб заспокоїти американську громадськість і втихомирити критиків, Президент сказав на цій же пресовій конференції, що він не використовуватиме свого уряду, щоб захистити себе від перевірки. Ідеться тут саме про гостру критику такого надужиття урядниками Білого Дому, які з урядниками Департаменту скарбу обговорювали справу банкрутства ощадничево-позичкового банку в Арканзо під час розслідів справи „Вайтвотер".

РАДА РЕҐУЛЯТОРІВ Поштового уряду ЗСА у вівторок, 8-го березня, схвалила пропозицію підвищити оплату марки першої кляси з 29 центів до 32 центів, яка мала б увійти в життя з початком 1995 року. Про ці наміри повідомили генеральний поштмайстер Марвин Ранйон і голова ради Сем Вінтерс, зазначуючи, що всі інші поштові оплати також будуть підвищені. Ця пропозиція мусить бути підтверджена Незалежною комісією поштових оплат, яка мусить провести публічні опити та дати своє рішальне слово до 10 місяців. Якщо це буде схвалено, то пересічний громадянин ЗСА платитиме 8 до 9 дол. більше річно за марки.

З ВІВТІРКОМ, 8-ГО БЕРЕЗНЯ, Конґрес ЗСА розпочав нову стадію реформи системи охорони здоров'я своїх громадян, коли Підкомісія здоров'я при Комісії способів і засобів почала розглядати законопроєкт дещо інший від пляну президента Билла Клінтона. Законопроєкт запропонував голова згаданої підкомісії конґресмен-демократ з Каліфорнії Піт Старк. На думку багатьох членів Конґресу справа охорони здоров'я є тепер і завжди була дуже важливим питанням для американців. Щобільше, на думку конґресмена-демократа з Джорджії Джана Луїса „охорона здоров'я є основним правом кожної людини, це не є привілей".

ПРЕЗИДЕНТ Б. ЄЛЬЦИН ВІДМОВИВ Р. НІКСОНОВІ У ЗУСТРІЧІ

Москва. — Як інформує аґентство Ассошієйтед Пресс, в столиці Росії з тижневою приватною візитою перебуває колишній президент З'єднаних Стейтів Ричард Ніксон. Російські офіційні чинники були певні, що цю свою візиту він почне зі зустрічі з президентом Борісом Єльцином і прем'єр-міністром Віктором Черномирдіним, тим часом Р. Ніксон передусім відвідав колишнього віцепрезидента Росії Алєксандра Руцкого, який був одним з організаторів кривавої сутички в Москві у жовтні минулого року і нещодавно вийшов з тюрми, згідно з амнестією, проголошеною Державною думою.

Відтак Р. Ніксон зустрівся з лідером фракції комуністів у Державній думі Ґеннадієм Зюгановим, який потім сказав в розмові з журналістами, що Р. Ніксона „цікавило наше ставлення до можливости відродження відновленої совєтської держави".

Наступною повинна була стати зустріч Р. Ніксона з головою Ліберально-демократичної партії Росії Владіміром Жириновським. Ще не відомо, чи вона відбудеться. Той факт, що американський політик дозволив собі в першу чергу зустрічатися з представниками опозиції, викликав обурення в офіційних колах Москви. Б. Єльцин і прем'єр В. Черномирдін заявив, що не приймуть Р. Ніксона. Трактуючи вчинок Р. Ніксона як „неповагу до політичної волі російського керівництва", російський уряд відібрав від американського діяча раніше надане авто і охорону.

Спеціяліст в питаннях колишньої совєтської політики Дімітрі Сімес, який супроводжує Р. Ніксона, заявив, що „акція російської влади є дивною".

У СВІТІ

ФУНКЦІОНЕР ПАРТІЇ „Свободна Росія" і депутат Державної думи Васілій Ліпицький заявив, що колишній віцепрезидент Росії, один з організаторів антиєльцинівського виступу в Москві у жовтні минулого року Алєксандр Руцкой має твердий намір висунути свою кандидатуру на найближчі президентські вибори. Тепер А. Руцкой знову зайняв пост голови партії „Свободная Росія" і вже розпочав підготову до майбутньої президентської кампанії.

МІНІСТЕРСТО ЗАКОРДОННИХ справ Словенії відмовилося впустити у країну голову Ліберально-демократичної партії Росії Владіміра Жириновського. Він цілу добу просидів на Люблянському летовищі, чекаючи дозволу, а тим часом представники російської амбасади намагалися вмовити словенський уряд, щоб він не заперечував проти в'їзду В. Жириновського в країну. Однак словенський уряд не пішов на поступки. В. Жириновському не допоміг навіть дипломатичний пашпорт, хоч між Словенією і Росією існує угода, згідно з якою особи з такими пашпортами можуть в'їждажати в обидві держави без віз.

СОТНІ ГОЛОДНИХ афганців напали в понеділок, 7-го березня, на склад з харчами, які в неділю, після довгої перерви, доставила в Кабуль спеціяльна група ООН. Величезний натовп людей, переважно жінки і діти, переліз через півтораметровий пліт і почав забирати мішки з мукою. Охорона застосувала зброю, однак це не зупинило голодних людей. Одна з жінок заявила, що не боїться кулі, бо „в останні два дні не мала в роті ні крихти". Через безперервні бої між ворогуючими формаціями прем'єра Гульбеддіна Гекматіяра і президента країни Бурганудділа Раббані Кабуль перетворився в суцільні руїни. За декілька останніх місяців вбито понад 1,000 його мешканців, понад 12,000 ранено, багато десятків тисяч залишилися без даху над головою і без харчів.

НІМЕЦЬКА ГАЗЕТА „Берлінер Морґенпост", посилаючись на дані комісії, яка вивчає обставини злочинів комуністичного режиму в Східній Німеччині, стверджує, що у східньонімецькому спорті, навіть у дитячому, постійно використовувано допінґи й інші заборонені законом стимулятори. Керівник комісії Манфред Коттлявс сказав, що застосування так званих анаболічних стероїдів практиковано протягом 70-их і 80-их років як на клюбовому рівні, так і на рівні національних збірних дружин. М. Коттлявс підкреслив, що колишні спортові організатори комуністичної Східньої Німеччини будуть притягнуті до кримінальної відповідальности за свідомі дії, спрямовані на підірвання здоров'я підлітків.

ВАРШАВСЬКА ПОЛІЦІЯ заарештувала, при спробі виїхати за кордон, польську громадянку, яка організувала постійний продаж маленьких дітей за межі країни. Слідство у цій справі велося майже рік. Польська прокуратура, при допомозі Інтерполю, розшукала понад 30 дітей, яких „бизнесмени", користуючись фальшивими дозволами на адоптування, вивезли у Канаду і Німеччину. Заарештована виконувала функцію розвідниці. Вона відвідувала пологові будинки, вишукувала матерів, які перебували у матеріяльній скруті і пропонувала їм за дитину від 5 до 15 міл. злотих (25—750 дол.). За кордоном кожне немовля продавали бездітним подружжям щонайменше за 25,000 дол.

ЗІ СХОВИЩА французької компанії цінних металів цими днями викрадено декілька сотень золотих брусків загальною вагою понад 600 кілограмів. Злодіям вдалося вилучити дуже модерну систему сиґналізації, виламати броньовані двері і з допомогою газорізальних апаратів відкрити „наднадійний" сейф, де зберігалося золото.

ЯПОНСЬКИЙ УРЯД, прийнявши програму стимулювання країни, дозволив національним банкам списувати борги. Згідно з підрахунками експертів, в період біржевого „буму" кінця 80-их років банки так багато і нерозсудливо кредитували підприємців, що врешті-решт сума непогашених кредитів дійшла до 400 біл. дол. Рятуючи від банкрутства своїх банкірів, уряд дозволив їм на певних умовах почати списувати „безнадійні" борги.

SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holydays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні:
(202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send adress changes to "Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку-$22.00, на 3 місяці-$12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою.

За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Президент Л. Кравчук в Америці

Леонід Кравчук, ще тільки як голова Верховної Ради України і кандидат на Президента, прибув до Америки у 1991 році. Відвідав кілька осередків найбільшого скупчення українців, склав візиту тодішньому Митрополитові Української Православної Церкви, згодом Патріярхові Автокефальної Церкви покійному Владиці Мстиславові, прийшов до української католицької церкви св. Юра в Ню Йорку, де вітав його парох тієї церкви о. Патрикій Пащак, ЧСВВ, — українська громада Ню Йорку й околиці привітала його бенкетом у найкращому готелі Ню Йорку Валдорф Асторії, виповнивши величезну залю до останнього місця. Проводив бенкетом Леонід Рудницький, голова НТШ професор ЛяСаль університету у Філядельфії. Вернувшись в Україну Кравчук хвалився, що українська громада в Америці підтримує його — і казав правду. Тоді ще не думав, що вдруге прилетить до Америки з „державною візитою", на запрошення від американського Президента.

У січні цього року президент Билл Клінтон стрінувся з Леонідом Кравчуком на летовищі під Києвом і там у тригодинній розмові дійшло до порозуміння у всіх деталях щодо документу, що його підписали три президенти: Америки — Билл Клінтон, Росії — Боріс Єльцин та України — Леонід Кравчук. Для Америки найважливішою точкою того документу було докладно зформульоване зречення ядерної зброї, — для України найважливішим було ствердження ненарушности її державних кордонів. Тоді, в січні цього року, президент Клінтон запросив Кравчука до Вашінґтону. В Україні і в українській громаді в Америці були критичні голоси на адресу Президента Кравчука, що він проголосив зречення своєї кандидатури у нових виборах — два тижні перед візитою у Вашінґтоні. Але державний секретар Воррен Кристофер висловився перед журналістами, що він не вважає Кравчука „безсильним": в українській мові нема відповідника англійському „ситтінґ дак". Можна здогадуватися, що американський амбасадор у Києві Вілліям Міллер поінформував Вашінґтон, що Кравчук є паперовим Президентом і його прийняли з усіми почестями, а заяви Клінтона позначилися прихильністю, що мало добрий відгук у засобах американської масової інформації.

І знову українська громада виявила Леонідові Кравчукові щирий привіт при зустрічі біля пам'ятника Шевченкові у Вашінґтоні, в акті посвячення будинку українського консуляту у Ню Йорку та особливо на залі Об'єднаних Націй. Разом з учасниками посвячення консуляту в ОН була така маса українців, що вся церемонія обмежилася до півгодинної державницької промови Леоніда Кравчука, передаваної голосниками. Бурхливими оплесками стрінула тисячна громада заяву Президента: „Цієї нагоди, що маємо тепер — втратити не можна, а треба здвигнути сильну українську державу". Відспівано український національний гимн і лавреатка золотої медалі з фіґурної їзди на льоду на Олімпійських Зимових Іграх — Оксана Баюл, — вихована в російському оточенні — вперше побачила масу українців у такому престижевому місці, як і вперше почула українську мову у Білому Домі у Вашінґтоні.

Леонід Кравчук заявив був у своїй промові після вибору його 1-го грудня 1991 року, що він гордий бути наступником Михайла Грушевського. Однак Грушевського вибрала на президента УНР тільки Центральна (Мала) Рада, — Леонід Кравчук є першим Президентом України, що його за тисяча років історії обрав народ. Одні його звеличують, інші записують на його рахунок усі сучасні лиха України. Ніхто не є досконалий, нема людини на будь-якому становищі, яка не помилялась би. Ще завчасно робити подзвінне Леонідові Кравчукові. Покищо у зв'язку з його відвідинами в ЗСА у першому тижні березня 1994 року треба признати, що це постать з історичними заслугами для України. Подобається це комусь — чи ні.

Володимир Романюк, Україна

ЧИ ПОТРІБНА ГАЛИЧИНІ ФЛЬОТА?

II

Можу погодитися з нашим Урядом у тому, що він прагне десь уникати різкіших рухів при вирішенні якихось проблем, поскільки політична різкість у таких, про які ми тут говоримо, питаннях, може мати сумні наслідки для обидвох сторін. Тому й я, командуючи ВМС України, прагнув діяти таким чином, аби не переступити необачно десь оту критичну межу. В чомусь, отже, доводилося йти на компроміси, які, звичайно, не шкодили б нашій державі. Подібно старалася діяти, до певної міри, й протилежна сторона, і на цьому ґрунтувалися наші відносини. Я старався створити таку морально-психологічну обстановку, яка була б належно сприйнята не лише кримцями, а й усією Україною.

— І все ж: чи матиме наша держава справжню власну фльоту?

— В цьому не може бути жодних сумнівів. Україна є держава, морські кордони якої нині протягуються на понад тисячу кілометрів. І щоб далі залишатися такою державою, ми просто зобов'язані мати військово-морську фльоту!

— От Мєшков плянує всекримський референдум: з ким — з Україною, чи Росією — бути Кримові. Ану ж, раптом, референдум скаже: хочемо, мовляв, під руку „матушки"?..

— Я дивлюся на все це більш оптимістично. При всіх внутрішньо-політичних та інших проблемах, що стосується Криму, розраховую таки на тверезий розум і добру волю. Впевнений також, що люди чудово повинні розуміти: іншого шляху, як бути Кримові в складі України, немає. Особливо, бачучи таке льояльне, добре ставлення нашої держави до кримців. Зрештою, я далеко не впевнений, що Крим зможе повноцінно жити й розвиватися без такої міцної потенціями держави, як Україна.

— Ваше ставлення до Мєшкова?

— Однозначне. Це скомунізований російський шовініст, з усіма наслідками, що з цього випливають. І якщо за такої навіть умови є нині в Криму президентське управління, світ ще раз має нагоду переконатися, наскільки демократичною є українська держава. Подібна високодемократична основа в роботі нашого парляменту, в законах нашої держави, у її президентстві, дає зрозуміти, хто, як то кажуть, є хто. Впевнений, зрештою, що все стане на круги свої.

— Важко уявити Військово-Морські Сили без підводних човнів...

— Зрозумів. У родах ВМС мають бути всі з них: надводні кораблі, підводні човни, морська авіяція, десантники, берегова артилерія тощо. Словом, усе те, без чого цей складний організм просто не може нормально функціонувати. Зрештою, все це відпрацьоване в цілому світі, підтверджене досвідом, у тому числі й результатами проведених війн. Отож, питань немає: ми повинні мати підводні військові сили.

— В тому числі, очевидно, й з ядерним озброєнням?

— Про це я скажу кілька слів. Наразі ж, маю пояснити, що базування підводних човнів у нас можливе лише, починаючи з Кримського узбережжя. Лише там вони можуть успішно виконувати своє призначення. Бо в північно-західньому мілководді така фльота просто не ефективна.

Щодо ядерної зброї, то це вже тоді, коли йдеться про ядерну державу. Україна здатна захистити себе, утримуючи при цьому ядерний потенціял. Переконаний, що років так через 7—10 наша держава матиме можливість виконувати весь відповідний комплекс технологій: від виготовлення — до утилізації ядерних озброєнь. Ми маємо більш ніж солідний науково-технічний потенціял для цього.

Але, на мою думку, було би ліпше, якби всі народи і нації зрозуміли таки згубність гонки озброєнь взагалі. Не секрет, що українські ракети є одні з найкращих у світі, а в чомусь навіть перевершують своєю досконалістю відповідні інших ракетних держав. Та знову ж хочу підкреслити: краще б керівники держав, взаємозобов'язуючись на найвищому рівні, залишалися джентлменами, ведучи розмови про подібні, над то серйозні, речі. Від цього всі ми тільки б виграли.

— Без власної незалежної держави, побудованої на історично українських землях, неможливо досягнути всебічного розвою народу. Ґарантом єдности громадян України може бути лише українська національна ідея та створена на цій основі Українська держава...

— Для мене є очевидним бажання людей до єдности політичних партій, рухів, конфесій, громадських організацій, професійних спілок у будівництві нашої держави. Тільки через суспільну злагоду забезпечимо поступ у добробуті кожної людини.

Протягом усієї своєї історії український народ ніколи й нікому не погрожував і не зазіхав на чужі території. Але водночас маємо бути чітко спрямовані на позиції державности й недоторканости наших кордонів, недопущення їх ревізії. Тому й маємо засуджувати будь-які сепаратистські тенденції в Криму, Закарпатті чи деінде.

Ще раз наголошу: все, що мається на нашій території, повинно належати нашій державі. В тому й українська Чорноморська Фльота.

Продовження буде.

Володимир Жила

АМАРАНТ — ВІЧНИЙ ХЛІБ

(Борис Устименко дивиться правді у вічі)

„...привид голоду не за горами, він не утопія навіть у розвинених аграрних країнах. Як урятуватися од нього? Академік Микола Вавілов запевняв колись, що нагодувати людство судилось амарантові".

Ліна Майба, „Хто допоможе Устименкові рятувати Україну"?

I

На превеликий жаль про амарант наш народ майже нічого не знає. Ба! Навіть і фахівці та аграрники не можуть точно розказати нам про цю рослину, якій академік Вавілов приписував таке важливе завдання — урятувати людство від голоду.

Таким чином наша тема вимагає, перш усього, повного розуміння слова амарант, а це не є така проста справа. В сучасних українських етимологічних словниках слова амарант не знаходимо. Також у тлумачних словниках його нема. Знайшли ми його в „Словнику української мови" (одинадцятитомне видання, 1970—1980, стор. 37). Тут амарант тлумачиться як „трав'яниста рослина з родини щирицевих; деякі види вирощуються як декоративні". У „Колгоспній енциклопедії" (том І, 1956, стор. 628) подається таке: „амарант — однорічна кормова культура, яку можна вирощувати в усіх областях України". Найповніше розуміння щириці-амаранту („amaranthus") ми знайшли в „УРЕ" (том 16, стор. 408): „Одно-, рідше багаторічні трави, з розгалуженим, часто забарвленим у пурпурово-червоний колір стеблом і черговими суцільними листками. Квітки дрібні, з простою плівчастою оцвітиною, в пучках, які звичайно зібрані в густе колосовидне суцвіття. Плід — однонасінна коробочка. Відомо 55 видів, поширених у теплих і помірних зонах земної кулі... з них в Україні — дев'ять. Майже всі види щириці — бур'яни: щириця загнута дуже засмічує посіви; щириця лободовидна та щириця лободова — бур'ян на городах; щириця біла — бур'ян на полях, залізничних насипах тощо. Деякі щириці декоративні (в квітництві відомі під назвою амарант): щириця хвостата з довгими повислими суцвіттями; щириця темно-пурпурова з буро-червоними листками і прямостоячими суцвіттями та інші". У перекладі з давнього старогрецького тлумачення амаранту може найстисліше, де його описується як нев'янучу, безсмертну, вічну рослини. Тлумачення може дещо леґендаризоване, тобто основане на леґенді, ідучи за народними повір'ями. Але тут же воно, здається, найближче до дійсности, якій амарант тоді служив.

З історії знаємо, що в Центральній і Південній Америці ще вісім тисяч років тому амарант був життєво необхідним харчовим продуктом інків, азтеків, майя, які прямо обожнювали його, називаючи даруном богів. І як не дивно з занепадом цих старих цивілізацій зник і амарант, що складав основу їхнього життя — був їхнім хлібом насушним. На початку XX століття прийшло до сильного зростання населення тут же й пригадали собі стару культуру-амарант.

Цю культуру почали вже сильно вивчати в 30-ті роки вчені на чолі з Миколою Вавіловичем і у нас в Україні. Але хотіла доля, що тоді в агробіології на Україні домінували положення Трохима Лисенка, який не тільки турбував, але й підривав науковий авторитет Вавілова і його прихильників. У 1935 році Вавілова знято з посту президента Всесоюзної Академії Агрикультурних Наук, а в серпні 1940 року заарештовано. Використовуючи ситуацію, лисенківці оголосили амарант чужерідним і небезпечним бур'яном, за допомогою якого захисники імперіялізму хотіли привести до загибелі колгоспних ланів. Саме з цих лисенківських положень і розглядався амарант в совєтській Україні, як це відзначено в замітці, що поміщена в УРЕ. Це була не поживна культура, а перш за все бур'ян, який засмічує посіви і городи. Це робилося в час, коли більшість населення страждала від білкової нестачі, а кожен другий житель не тільки Союзу, але й пляне ти лягав спати голодним.

Закінчення буде.

Галина Маняко

Кобзар

Пам'ятаю ранки наддніпрові,
Сходить сонце, ніби маків цвіт,
І Шевченка вірші світанкові
Обіймають сяєвом весь світ.
І спада із серця вся полуда,
Коли я читаю наш „Кобзар",
Рідне слово проліском у грудях
Розцвітає серед темних хмар.
Я з дитинства, батьку, із тобою
Ні, не розлучалася й на мить,
Бути із Шевченком — буть у двобою
За усе, без чого нам не жить.
Він мене навчив тебе любити,
Україно, дорога моя,
І тому найкращі в світі квіти
В Канів звідусіль приношу я.
І тому я мову солов'їну,
Ту, що мов перлину, ти підняв,
Бережу, як душу батьківщини,
Щоб її чужинець не топтав,
І коли „Кобзар" я розкриваю,
Легко на душі завжди стає,
І щоразу глибше я вростаю
В майбуття Шевченкове моє.
В те, де Україна вільна буде,
Ніби в небі травня гордий птах,
І ніхто Тараса не забуде,
І „Кобзар" його, як волі стяг!

Віра Крива

Нашій Оксаночці

Оксаночко, якби ти знала
Якої слави нам надала!
Ти, українськая дитино,
Ми горді є за ту хвилину,
Як представляла Україну!
Коли до Бога помолилась,
Вийшла на лід, перехрестилась,
І всьому світу показала,
Що Україна є, стояла
З сльозами радости в очах
За синьо-жовтий стяг.
Ти — наше ріднеє дитя!
Хоч мова ще не є своя,
Хоча чужою говорила
Та Україна в тобі жила.
Ти велич їй і шану дала,
За те тобі і честь і хвала.

Наталія Кібець

Очі

Що є очі? Очі є одним із органів нашого тіла — скажете ви, без яких людина чується нещасливою. Вона не може бачити оточуючий її світ: чудову природу, рідних і друзів облич і їхніх статур, кольору волосся і очей. Обмежена в читанні книжок, журналів, часописів і різних розвагових речей, але головне, вона не може заглянути в очі другої людини — розпізнати її думки, її почуття.

Але дехто каже:
Очі ввесь час дивляться,
Але мало бачать,
А серцем на все дивитися —
небезпечно.
У серця погляд такий глибинний
і щемливий,
Воно — сконало — б швидко,
таке беззхисне воно
І ніжне, аби на все дивилося
у цьому світі пильно...
Очі — вони такі терплячі,
світ полірують поглядами
Незмінно...
Серце, осліпло б
Напевно, якби не очі!..
Тож станьмо на коліна
Тож станьмо на коліна
Перед ними!..

Міннеаполіс, лютий 1994 рік

Ярослав Стех

МИТРОПОЛИТ Л. ЛИПКІВСЬКИЙ НА ТЛІ СУЧАСНОСТИ

„Ставайте всі в оборону прав Української Католицької Церкви, але бороніть прав Української Православної Церкви, так само жорстоко знищеної чужим насиллям!"

(Із „Заповіту" Патріярха Й. Сліпого)

II

Будувалися нові церкви всупереч заказів. Цьому сприяла постать великого подвижника-патріота Митрополита Василя. Це був новітній апостол Української Христової Церкви, який своїми палкими проповідями, глибокою вірою і патріотизмом притягав до себе і до відродження духового життя народу.

За порівняно короткий час УАП Церква виросла в поважну, організовану силу, яка вже в 1925 році мала 30 єпископів, понад 2,000 священиків і мільйони вірних. Для большевиків ця сила з кожним днем ставала страшнішою і небезпечнішою. Відбувалися потаємні наради наради, на яких вирішено заборонити виїжджати Митрополитові В. Липківському з Києва. Однак, це не приносило очікуваного результату. До Києва приїжджали до Митрополита духовні і вірні, жертвували свій час, кошти і не піддавалися жодним пострахам.

Пригадуються слова І. Франка прекрасно висловлені у „Святовечірній казці": „Ходім до пастирів народа — Ставаймо дружньо всі і згідно всі і сміло, Бо ваших рук важке, святе чекає діло! Ви сіль сеї землі! Як звітріє вона, — То чим посолять хліб із нового зерна?" Релігія стала явищем загальнонаціональним, вона зміцнювала і стала запорукою національних чеснот. На чолі стояв зразковий Митрополит, письменник, визначний педагог і знаменитий промовець. Він, на тлі релігії, нагадував не лише про християнський обов'язок кожного вірного, але він вчив людей історії і культури. Ніколи не ділив народу свого за віровизнанням.

Органи большевицької влади поставили вимогу негайно скликати II-ий Всеукраїнський Православний Собор і від нього вимагали усунути Митрополита Василя, як шкідника і контреволюціонера проти держави. Собор відхилив таку вимогу, однак, терористично-державницькі цькування і залякування змусили проф. В.Чехівського скласти внесок, щоб з об'єктивних причин тимчасово Собор зняв з Митрополита Василя його митрополичі обов'язки. Хоча цей крок був вимушений, але він був початком смертельного удару по Українській Православній Церкві.

Із жовтня 1927 року Митрополит Василь жив у своєї сестри, писав і переживав душевні муки, все прямувало до цілковитої ліквідації так церковного, як і національного життя. Рішенням московського уряду в січні 1930 року виконуючого обов'язки Митрополита Миколая Борецького заарештовано і посаджено до тюрми, а остаточно національну Церкву ліквідовано.

Митрополит Миколай Борецький був достойним наступником Митрополита В. Липківського. Він тримався надзвичайно мужньо. Всякі спроби зі сторони влади піти з ними на співпрацю відкинуто. В цьому самому часі запропоновано всшівпрацю митрополитові Ленінградському Сергієві, ув'язненому, який погодився на пропозицію, його звільнення з тюрми і згодом обрано його патріярхом Російської Православної Церкви. Український Митрополит Микола Борецький загинув мученицькою смертю в ленінградській „психушці".

Митрополит Василь Липківський тяжко пережив загибель свого вірного друга, але одночасно був гордий за його вірність своєму народові. З кожним днем його матеріяльна ситуація безустанно погіршувалася, на українських селах і містах були відчутний голод, який свій фінал осягнув в 1932 році. З далекої Канади від о. Петра Маєвського з Вінніпеґу Митрополит отримував харчові пакунки.

Після страшного великого голоду кремлівські володарі дострілювали все те, що на їхню думку, залишилося ще свідоме. В березні 1938 року аґенти НКВД вночі забрали Митрополита Василя і після цього ніхто більше вже його не бачив живим. Різні кружляють леґенди про Велетня Церкви Христової Василя Липківського, не знаємо, де його могила, знаємо, що в Бавнд-Бруці у ЗСА стоїть пам'ятник Митрополита у бронзі, як свідчення невмирущости його ідей. Знаємо, що більшість його праць загинула під час переслідувань. Із того, що збереглося можна перелічити: „Православна Христова Церква Українського народу" 1951 р., „Відродження Церкви в Україні" 1917–1930 р., „Відродження Української Церкви" 1961 року.

Ця унікальна постать, великий народолюбець, визначний український патріот здобував собі вічну славу серед українського народу, якому завжди дорога справедливість, гуманність і загальноукраїнське об'єднання в усіх ділянках життя, а в тому і церковному. Цій ідеї віддали своє життя Митрополит Андрей Шептицький, Патріярх Йосиф Сліпий і помер в большевицькій катівні Митрополит Василь Липківський. Зарівно в нашій церкві Православній, як Греко-Католицькій єднають нас її великі мужі, єднають нас християнські таїнства: Хрищення, Сповідь, Причастя, Священство, шлюб, Миропомазання, Єлеопомазання та спільна обрядовість, врешті-решт єднає нас коріння того самого народу

Лікарська допомога Україні

Д-р Марія Балтарович доповідала в Норт Порті на Фльориді, в культурно-релігійнім осередку 16-го лютого 1994 року про американські лікарські організації, які багато помагають Україні. Доповідачка подала багато нових інформацій. Наприклад, Американська міжнародна спілка охорони здоров'я отримала 13 з половиною міл. дол. від Американської Агенції для міжнародної допомоги, щоб розвинути клінічну виміну між незалежними державами СНД. 18-го і 19-го вересня 1993 року відбулася конференція в Києві, на якій представлено 21 центр для держав колишнього СССР. Київ і Одеса стають центром і їхнім керівником призначено д-ра Віктора Діличенка. Ці центри дають змогу медичним і адміністративним експертам а також окремим особам ділитися своїм знанням.

Між дитячим шпиталем Українського Медичного Інституту та між дитячим шпиталем у Філядельфії існує співпраця. У її програмі є створення Центру охорони здоров'я родин, матерів і дітей. Київ невдовзі буде мати зразкові пологові будинки, онкологічні і педіятричні клініки. Українські урядові чинники занепокоєні тим, що в 1992 році народилося 600,000 немовлят, але було аж 900,000 абортів. А це загрожує вимиранням українського народу. Тому треба якнайшвидше випрацювати державний плян для розвитку родин.

Ця програма має також на цілі виміну лікарів, зустрічі, курси, доставу вакцин і лікарств і т.д. Тут допомагають також добровольці з Корпусу Миру, який діє в Україн від 1992 року згідно з договором між Президентом Кравчуком і Дж. Бушем, тодішнім президентом.

Одеська обласна лікарня є партнером шпиталю в Коні Айленді, де переводять *пластичні операції* та поборюють інфекції. Шпиталь у Коні Айленд — єдиний із 120, який доставляє перекладачів. Кошти покриває родинна Фундація Кайзера. Ця фундація допомагає у клінічному вишколі і розвитку діловодства у Львові.

Львівська обласна клінічна лікарня, Львівський Державний Медичний Інститут і Львівська обласна адміністрація співпрацюють із медичною системою Форда в Дітройті. Д-р Марія Балтарович проживає в Дітройті й вона добре ознайомлена з цим проєктом, оскільки д-р Леся Балтарович працювала над ним май же два роки як голова Т-ва лікарів у Дітройті.

Далі д-р Балтарович виявила, що по довгих переговорах Фундація Дж. Сороса погодилася оплачувати для лікарів з України 3-місячні курси, 5 днів у тижні, від 10 до 12 годин денно. Голова Українського Лікарського Товариства у Філядельфії д-р Оксана Балтарович, спеціялістка-радіолог, координатор цих курсів, сподівається, що лікарі та українське громадянство допоможуть, щоб лікарі з України не лише набули медичних знань, але також глибше ознайомилися з тутешнім українсько-американським життям. Курси розпочинаються 21-го квітня 1994 року.

Крім цих головних лікарських організацій, які помагають Україні, прелегентка згадала також про інші джерела допомоги. Д-р Леся Балтарович, голова Лікарського Товариства в Дітройті, роздобула на 600 тисяч долярів медичної апаратури, яку розподілено на Київ, Харків, Львів і Тернопіль. Її доставив літак „Мрія", а Лікарське Товариство заплатило 7,000 дол. за доставу ліків до літака.

У Львові минулого року відбулася конвенція Ротарі-клюбів, яких уже в Україні є 6. Були представники з Англії, Ірляндії, Німеччини, Чехії, Польщі, Шкотії, які привезли в дарунок дорогі апарати, наприклад, ендоскоп для діягнози рака, поліпів у кишках. Це завдяки добрим людям, які стали членами клюбу і пробили вікно в Україну. Інженер Любомир Гевко з Дітройту є активним членом у клюбі й завдяки йому перевезено не один апарат та багато медичних наукових підручників коштами Ротарі-клюбу.

Далі було похвально сказано про допомогову акція д-рів Роксоляни і Василя Лончинів у Чикаґо, про д-ра Ярослава Мигайчука у Клівленді та про родину Матківських, яких координована допомогова акція з діяспори дозволила вповні обладнати спеціялізовану дитячу клініку у Львові, де лікують дітей, потерпілих від радіяції.

Д-р Балтарович пригадала численній публіці також величезну роботу дентистичної клініки на колесах у Тернополі, до успіху якої колосально причинився пастор д-р Шеп, який уже видав понад 10 мільйонів на здоров'я для українців при співпраці д-ра Дудяка і його дружини Люсі та американця Едварда Маєра. Д-р Марія Балтарович разом зі своїм чоловіком інженером Романом Балтаровичем їздила в Тернопіль і багато часу і труду присвятила пацієнтам тієї клініки, при тій нагоді врятувавши життя українському хлопцеві. Доповідачка відзначила також працю інших лікарів, яких у короткім дописі не можна всіх подати і про яких уже були статті у пресі та в „Лікарському Віснику".

На закінчення присутні з великою приємністю та задоволенням ще почули про молодих лікарів, які йдуть слідами сеньйорів і перебирають обов'язки своїх попередників. Це прекрасно висловила д-р Леся Балтарович, яка сказала: „Нема нічого кращого, як рятувати людське життя".

У другій частині д-р Євген Стецьків подав також свої важливі інформації про допомогу американських чинників Україні і висвітлив зворушливий фільм про те, як д-р Селезінка на власний кошт спровадив українського хлопця з України і як у шпиталі в Сейнт Луїсі спеціялістам пощастило цьому хлопцеві повернути зір.

Тому належиться похвала і признання всім українським лікарям, які сумлінно підійшли до справи охорони здоров'я українського народу.

Д-р С. Самбірський

За відродження національної свідомости

Найбільшим дотеперішнім досягненням українського кіномистецтва був фільм Олександра Довженка „Земля". Над його створенням мистець працював наполегливо і довго. Ті зі світових майстрів кіна, хто мав згодом можливість ознайомитися з фільмом „Земля", стверджували, що висвітлений нормально на світових екранах, він був би приніс своєму авторові славу найкращого кіно-постановника того часу.

Яку ж „славу" приніс цей фільм Довженкові в умовах совєтчини — відомо. Побачивши, як талановито він пропаґує ідеї української кільтури, столітні, навіть тисячолітні надбання народної духовости, совєтські цензори стали цькувати О. Довженка, відтак Сталін дав наказ вивезти його з України. Це була фатальна втрата для українського кіномистецтва.

Це тільки маленька ілюстрація недавньої трагічної дійсности, в якій передовим силам народу доводилося творити. Всі намгання зберегти національну ідентичність натрапляли на шалений опір шовіністів. Певна річ, й історію славних змагань великодержавні писаки перелицьовували, щоби не лишити й сліду правди у пам'яті наступних поколінь.

Дійшло до того, що царський чиновник заявив про українську мову, що такої „нєт, нє било і бить нє может". Імперські писаки перекручували весь сенс боротьби Б. Хмельницького. Гетьмана Мазепу, одного з останніх великих оборонців прав українського народу, царська Православна Церква проклинала в літургійних проповідях і, посилаючися на „канони", змушувала Українську Православну Церкву робити те саме.

Імперська зневага до України, до батьківщини наших батьків і дідів дедалі росла. Нашу волю до самостійного державного життя в 1917 і 1920 роках біла, а потім червона Росія стрінула вороже, дуже скоро перейшовши від загроз до дикого збройного наступу. А далі доконала українців отруйною комуністичною ідеологією.

Це було проникнення грубого імперського „сапога" у святиню народної душі, спустошення в ній відбулися неймовірно великі. Наслідки будемо переживати ще довго. Знаючи, що неправдою пройдеш світ, та назад не вернишся, Москва поспішала знищувати найбільш фундаментальне у житті нації — мову культуру, історію. На вулицях українських міст і сіл запанував „общєпонятний" суржик.

Боротьба за українську душу, за оздоровлення національної ментальности є невідкладною потребою у теперішню пору.

Це велике завдання є сенсом діяльности Товариства Української Бібліотеки ім. Симона Петлюри в Парижі. Це одна з найстарших українських інституцій на чужині. Вона постала з ініціятиви самого Симона Петлюри, другого з черги президента України. Спираючись на велику мережу свого членства по всьому світі і на допомогу західньої української діяспори, вона гордо несе прапор Петлюріяни вже понад 65 років. Два з половиною роки тому вона поширила свою діяльність на Україну.

У Києві діє від половини 1991 року її представництво (голова — Павло Мовчан, заступник — Дмитро Степовик і секретар — Олександер Чекмишев). Плоди праці завидніли вже там яскравою ниткою. Ведуться „Петлюрівські читання" (конференції з дискусіями на теми Петлюріяни) у різних містах України, пройшов успішно перший Конкурс на тему громадської діяльности Петлюри у довоєнні роки. Стає на ноги видавничий сектор. Іде активно підготова до другого літературного Конкурсу на тему УНР і діяльність Симона Петлюри у 1917—20 роках. Рівночасно, дослідна Комісія погромів в Україні, створена минулого літа, веде розшуки в державних архівах матеріялів у справі погромів. Виявлені документи послужать до видання монументальної монографії про дійсне обличчя погромів. Вже з дотепер виявлених зарисовується зовсім інший образ, ніж той що з багатьох причин устался у світі.

Але велика і невідкладна робота вимагає відповідних засобів. До тепер ми їх покривали нашими скромними фінансами, однак зі збільшенням обсягу наші фінансові спромоги — замалі. Не зважаючи на всю суворість у фінансовій господарці, видатки ростуть. Не можна видавати книжок „за дякую" — треба оплачувати і папір, і друкарню, і розповсюдження книжки. Треба допомогти всім тим, хто робить досліди в архівах чи готовить літературну працю. Без належних фінансів не можна сподіватись успіхів.

Під кінець минулого літа директор бібліотеки відбув подорож до Канади і мав там конструктивні розмови з дирекцією Фундації ім. Симона Петлюри. Вирішено устійнити співпрацю на рівні фінансів і разом долати матеріяльні труднощі у цій преважливій роботі.

Крім цього, вирішено також апелювати до Видавничої Спілки колишнього ДЦ УНР у Філядельфії і прихилити її до спільної роботи у відновленні історії в Україні. До цього пляну дуже прихильно поставився VI Конгрес СКУ в Торонто, що підкреслив у своїх резолюціях.

Слово не тільки за вичисленими трьома культурно-політичними суспільними установами (Бібліотека, Фундація, Видавнича Спілка). Завдання широко заторкує всю громадськість діяспори. Всім нам дорогою повинна бути справа швидкої відбудови національної свідомости в Україні, без якої не мислима успішна розбудова незалежної української держави.

Черговим завданням, що прийде на порядок дня як тільки постануть для цього належні передумови в Україні, буде перепоховання у Києві тлінних останків Головного Отамана. Вони спочивають у гостинній землі паризького цвинтаря Монпарнас, але їхнє остаточне місце — земля стольного Києва, за свободу якого Петлюра боровся у проводі Армії УНРеспубліки. До цього перепоховання нам треба готовитися належними збірками.

З газети „За вільну Україну" з 3-го квітня 1993 року довідуємось про ідею перепоховання Гетьмана Мазепи, який, як відомо, спочиває в румунському Ґалаці. У зв'язку з цим Академія Наук в Києві запропонувала наукову експедицію, з інститутів історії та археології, для встановлення місця поховання Гетьмана.

Складний кошторис для експедиції вказав на потребу 25,000 дол.

Коли постане в Києві рішення перепоховання Головного Отамана — таке рішення може вийти тільки від уряду з відповідним затвердженням у Верховній Раді — ідентифікації місця поховання Петлюри в Парижі не треба буде робити. Все таки, не зважаючи навіть на безкоштовність наших підготових заходів, кошти перевозу будуть поважними — згідно з прелемінарними кошторисами спеціялізованих установ у Парижі.

Наші члени, прихильники і вся громадськість української західньої діяспори були щедрими для всієї нашої праці дотепер. Завдякий цій щедрості була поставлена на ноги Бібліотека. Після її пограбування Ґестапом в 1940 році вона була відновлена і перенесена у власне приміщення, яке згодом поширено новою розбудовою і новими інституціями. Тепер тут знаходиться Бібліотека, Музей Симона Петлюри, Музей Визвольних Змагань 1917-1920 років і маленький Етнографічний Музей (української вишивки й одягу).

Віримо, що українські громади не забудуть про нас і на теперішньому етапі, який також є складний але не менше важливий і достойний. Допоможіть нам у цілому великому ділі: Bibliotheque Ukrainienne Simon Petlura 6, rue de Palestine 75019 Paris, France.

Василь Михальчук

Річні загальні збори 217-го Відділу УНСоюзу в Рочестері

Після цілорічної успішної праці Управа Братства св. Йосафата — 217-го Відділу УНСоюзу — скликала Загальні збори свіх членів на 20-го лютого 1994 року, щоб поділитися з ними здобутками своєї праці в рамках організації та активною участю у праці для добра нашої Церкви й української громади в Рочестері, Н. Й.

У зв'язку з відсутністю голови Відділу мгра Мирона Руснака, який після важкої операції не зміг прибути , збори відкрила й ними провадила заступниця голови Анна Сохоцька. До почесної президії були запрошені о. шамб. Роман Голем ба, парох церкви св. Йосафата, і його сотрудник о. Михаїл Дубович.

На початку голова попросила присутніх вшанувати пам'ять померлих членів одноxвилинною мовчанкою. Після цього о. парох провів молитву і голова прочитала порядок нарад. Ірина Руснак передала привіт від неприсутнього голови Відділу з побажанням успішного проведення зборів.

Ділова частина зборів почалася відчитанням протоколу з попередніх Річних зборів, який прочитала заступниця фінансового секретаря Оксана Маркус. Протокол прийнято без змін.

Наступною точкою були звіти: рекордової секретарки Катерини Марголич, фінансового секретаря Стефана Приймака і культурно-освітньої референтки Ірини Руснак. У загальному звіті повідомляли: у минулому році відбулися чотири ширші сходини членів, на яких, крім організаційних справ, полагоджувано справи, зв'язані з життям і потребами нашої Церкви і української громади в Рочестері, Н. Й., працею в церковному комітеті, поміч у підготові і проведенні парафіяльного фестивалю українського народного мистецтва, приготування ювілейного обіду і т.п. Час від часу появлялися справи, пов'язані з потребами помочі Україні, які завжди були позитивно розв'язані. Культурно-освітня референтка Ірина Руснак звітувала про працю в підготові 85-літнього ювілею 217-го Відділу УНСоюзу, який завдяки допомозі Управи й членів Відділу відсвятковано у вересні дуже врочисто. На особливу увагу й признання заслуговує звіт фінансового секретаря Стефана Приймака, який крім збірок членських внесків, старався також придбати нових членів і придбав їх 18. Багато часу вкладає, щоб дістати молодих віком членів і старається для них стипендії Головної Управи УНСоюзу. В минулому році шість членів- студентів одержали стипендії на загальну суму 2,900 дол. Це гарний дарунок для молодих, що хочуть учитися і здобувати кращі становища, які вимагають вищої освіти. Як і кожного року, Управа подбала про поминальну Службу Божу і Панахиду за душі померлих членів, що відправляється завжди в День Подяки.

Голова Контрольної Комісії Дмитро Марголич заявив, що Контрольна Комісія, яка складається з голови і двох членів — Анни Васьків і Марії Вовк, провела контролю всіх книг і стверджує, що все ведене у зразковому порядку, тому поставив внесок на уділення абсолюторії уступаючій управі. Рівночасно вніс пропозицію, щоб уступаючу Управу перевибрати на 1994 рік. Оба внески прийнято одноголосно.

Наступною точкою був вибір делегатів на 33-тю Конвенцію УНСоюзу. Збори вибрали одноголосно мгра Мирона Руснака і Стефана Приймака, а на заступників Теклю Приймак і Оксану Маркус.

Після цього слово мав о. парох, який висловив признання Управі Відділу за такі гарні успіхи для добра нашої Церкви і всієї громади, особливо молоді. Рівночасно отець парох заохочував усіх членів, щоб записували своїх дітей і внуків, щоб дати їм нагоду користати зі стипендій, які у відповідний час зможуть їм допомогти в їхніх студіях.

Наприкінці на внесок Дмитра Марголича збори одноголосно ухвалили виділити 100 дол. на конто допомоги у виборах в Україні. На цьому збори закінчено.

Після молитви відбулася товариська гутірка при смачній перекускі, яку приготовили Текля Приймак, Анна Мороз, Катерина Марголич, Марія Вовк, Ірена Волке, Анна Завадецька і Анна Сохоцька.

Збори протоколувала рекордова секретарка Катерина Марголич.

Мгр Анастасія Смеречинська

Півсліпий молоденький композитор потребує лікування у ЗСА

Раз-у-раз трапляються сумні приклади того, скільки українських дітей потребує складної лікарської допомоги, яку тепер в Україні ніяк не можна отримати. Тож стукають у двері діяспори батьки чи опікуни таких дітей і просять, а то й благають, рятувати, хоча це не завжди легко. Першусього все воно зв'язане з великими коштами операцій та лікування, не говорячи вже про подорож до ЗСА та перебування тут опікунів і дитини.

Але треба признати, що українська громада в ЗСА спішить, де може з допомогою, як і дають її безкорисно наші лікарі, кожний по своїй спеціяльності.

Ось тепер інформують нас, що такої негайної допомоги потребує у лікуванні катарактів та інших очних складностей 12-літній Ярослав Кльоц з Києва. Він — це виїмковий випадок, коли

Я. Кльоц

йдеться не лише про рятування зору пересічної дитини, але саме своїми талантами непересічної. Показується, що Я. Кльоц — це молодий „український Моцарт", який виказує надзвичайні музичні здібності і здобув вже стипендію для обдарованих дітей за свої дотеперішні композиції. Зараз він хоче писати оперу „Іван Мазепа", до якої деякі частини вже має готові. Він також пише поезії, що були друковані в українській київській пресі.

Свої музичні та поетичні успіхи завдячує півсліпий Ярослав своїй матері, яка після смерти батька сама дбає про його музичний і літературний розвиток, та тепер клопочеться про рятування його зору, що можливе лише в ЗСА.

Щасливим збігом обставин маємо ми тут в ЗСА незвичайного спеціяліста очних недуг, а при тому українського патріота, що допомагає землякам усіми йому можливими засобами, д-ра Василя Селезінку. Він працює професором в Очному інституті в Ст. Луїс і довідавшись про складності недуги Я. Кльоца, заявив письмово готовість лікувати його у своїй клініці та ще здобув можливість такого лікування і потрібних хірургічних заходів безплатно в лікарні, де сам оперує.

„ Також запевнено хлопцеві приміщення у приватному домі.

Але не зважаючи на великодушність і доброту д-ра В. Селезінки, Ярослав Кльоц та його мати потребують фондів на заплачення подорожі до ЗСА та відповідно довгого перебування, яке може бути потрібне для лікування. Для Ярослава добрі українські люди відкрили окреме конто у кредитівці „Самопоміч" в Ню Йорку під числом 19384-00 (Self-Reliance Credit Union, 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003).

Ми певні, що серед читачів „Свободи" і тим разом, як і попередніми, знайдуться охочі, що своїми грошевими датками допоможуть українському молодому композиторові в тому, щоб він міг знов бачити на очі та розвивати свій снімковий музичний талант.

О. Кузьмович

„Веселий вечір" у Норт Порті на Фльориді

Формат кожного вечора, імпрези легкого жанру, дуже гнучкий. Він дозволяє організаторам включити в програму якісну музичну частину, а гумор скріпити сатирою, в тому числі політичною, і в цей спосіб вийти поза рамки чистої, безтурботної розривки.

Так саме і сталося на „Веселому вечорі", що його 29-го січня 1994 року влаштував місцевий 56-ий Відділ Союзу Українок в Норт Порті, Фльорида. До речі, ціла програма була створена місцевими силами, точніше, союзянками та їхніми ентузіястичними чоловіками. Атмосфера вечора вже в перших хвилинах встановило бадьоре привітання, що його радісно відспівали усміхнені союзянки (числом 10), елегантних чорних сукнях, із фантазійно накиненими хустками раїдужного штибу. Рефрен „Не журітесь..." згодом заволодів залею.

„Анатомію на весело" провели доктор Непотрібний зі своїм асистентом (в цивільному житті — М. Наваринський і М. Филипович) очевидно, про чоловіків і жінок, зокрема про зміни, які проходять в подружжі від першої романтичної зустрічі до нормальних (або ненормальних) подружніх буднів. Публіка нагородила виконавців бурхливими оплесками, бо тема дуже зрозуміла і близька. Дві сентиментальні пісні „Кладочка" і „Понад Прутом моя Коломия" відспівав жіночий секстет під орудою І. Черняк. Цей музичний інтерлюд послужив неформальною перервою в інтенсивній, гумором насиченій програмі. Він ще раз переконав публіку, що секстет має непересічні голосові таланти і логічно необмежні можливості в майбутньому.

Найбільше оплесків і живої реакції здобуло „Інтерв'ю з дебютанткою" у виконанні Н. Іванчук, Н. Стецьків, де молода дебютантка очевидно, представниця нового українського покоління, має змогу багато сказати про себе, а ще більше про „старше" покоління. Формат дуже оригінальний і дуже вдячний. Його повністю використала Н. Стецьків (до речі, ціла постанова вечора і музичне оформлення було в її руках). Це вже точка високого професійного рівня.

Ще раз виступив чоловічий дует, тим разом під назвою „Хлопці з Калабані". Їхній куплет присвячений останнім подіям в Норт Порті, зокрема його передмісті „Мінерал Спрінґс", (в бурлескному українському перекладі — „Калабаня"), де в більшості осілі і наполегливими сірчаними купелями відмолоджуються наші люди. І хоч результати не універсальні, в наших провідних політичних колах діяльність продовжується без помітного спаду, настрій бойовий, а поведінка юнацька.

Центральна точка вечора — двадцятихвилинний монолог д-ра Стецьківа, в якому наш „доктор гумору", популярний в діяспорі, а сьогодні знаний теж в Україні, використав матеріяли з України, точніше „Гуморески Павла Глазового", нині найпопулярнішого гумориста України. В минулому році обидва виступали на українському телебаченні. Гуморески Глазового — актуальні, талановиті, оригінальні, а надусе — сповнені любов'ю до батьківщини і української людини, в традиції ще нескореного Остапа Вишні, можливо навіть Михайла Зощенка.

Ще раз повернулися до справ України в останній точці програми: „Кво вадіс Україно?", скечі-інсценізації, базований на вірші Косовської-Білон. Виходить, що навіть в небі почали журитися майбутнім нашої батьківщини. Нам не забути її ніколи, навіть в часі дозвілля, під вічно сонячним фльоридським небом.

Проводила „Веселим вечером" енергійна голова місцевого Відділу СУА Марія Наваринська. Дохід з імпрези дозволив 56-му Відділові СУА зложити на фонд побудови Українського Музею в Ню Йорку 2,000 долярів.

Княжий дар на потреби Музею зробила теж родина Стецьківих, передаючи наклад мистецького фото-альбому їхніх картин до диспозиції Музею. Його можна і варто придбати через бюра Музею в Ню Йорку.

Зенон Салій,
Сарасота, Фльорида.

ВІДБУЛИСЯ НАРАДИ ПРЕЗИДІЇ СЕКРЕТАРІЯТУ СКУ

Торонто (СКУ). — В днях 21-го і 22-го січня ц. р. новообрана Президія Секретаріяту Світового Конгресу Українців відбула свої наради у приміщенні КУМФ в Торонто. В нарадах брали участь Митрополит УКЦ Михаїл з Вінніпеґу, Владика УПЦ Юрій з Торонто та члени Президії, голови рад та комісій з Америки й Канади. В п'ятницю 21-го січня о год. 7-ій вечора президент СКУ д-р Дмитро Ціпивник привітав усіх присутніх, а Владика Юрій розпочав наради молитвою. Головними точками вечірньої сесії було представлення проєкту плянів праці президента СКУ та генерального секретаря на 1994 рік.

У своєму пляні д-р Д. Ціпивник предложив ряд важливих проблем як організаційні, статутові, бюджетові, справи рад і комісій, канцелярія, відносини з Україною та УВКР як теж репрезентація президента та інших членів Президії. У своєму пляні праці Ярослав Соколик підкреслив важливість контактів з крайовими надбудовами, громадою, пресою та співпрацю з провідниками інших народів Центрально-Східньої Европи.

Після недовгої, але речевої дискусії пляни праці, з деякими додатками чи уточненнями, прийнято одноголосно. Рішено, щоб створити Фінансову комісію під проводом Василя Самця, фінансового референта. Завданням комісії буде придбати додаткові фонди для праці Президії та рад і комісій, яких, на жаль, не вистачає у прийнятому VI Конгресом бюджеті. Для більш ефективної праці рішено, щоб Президія назначила Екзекутивний Комітет, котрий зможе швидко реагувати на важливі події та робити відповідні рішення.

В суботу, 22-го січня, продовження нарад розпочав молитвою Митрополит Михаїл. Оксана Соколик, голова СФУЖО, повідомила, що 21-го січня в Дітройті померла св. п. д-р Марія Квітковська, колишня голова СФУЖО та член Президії СКВУ. Владика Юрій спільно з присутніми провів молитву за спокій її душі. Постанням з місць та коротким словом генерального секретаря члени Президії вшанували роковини 22-го Січня 1918 і 1919 років, які припадали саме на цей день.

Голови рад і комісій представили свої пляни праці та бюджетові запотребування на 1994 рік. Від Світової Координаційної Виховно-Освітньої Ради подала плян Іроїда Винницька, від Світової Ради Суспільної Служби — Оля Даниляк, від Ради для Справ Культури — д-р Богдан Стебельський, від Кооперативної Ради — Дмитро Григорчук, від Ради Українських Комбатантських Організацій — д-р Франко Мартинюк, від Комісії прав людини — Ярослав Білик, від Комісії національних прав — д-р Євген Рослицький, та від Конференції Українських Молодечих Організацій — Євген Чолій. З огляду на зустріч з міністром молоді і спорту та головою Олімпійського Комітету України, Валерієм Борзовим, не міг бути присутнім на нарадах голова Олімпійської комісії В. Соколик. Пляни праці звітодавців були реальні, але для їхнього здійснення потрібно багато більше фондів, ніж гі, які призначено в бюджет VI Конгресом. Рішено, що справу рад і комісій детально перегляне Екзекутивний Комітет Президії, устійнить пріоритети та зробить відповідні організаційні зміни.

Вечірні інформації про працю Української Світової Фундації подав В. Кирилюк та д-р Ф. Мартинюк.

Організація Об'єднаних Націй проголосила цей рік Роком Родини. Проєкт, як включитися в цю акцію, подали О. Соколик та О. Даниляк. Після ширшої дискусії Президія СКУ проголосила 1994 рік Роком Української Родини. Прийнято гасло „Здорова українська родина — наше майбутнє". Назначено День Української Родини на 16 жовтня.

На нарадах розглянено потребу та можливість нашого членства в ООН, на правах неурядової організації. Цю справу зреферувала О. Соколик на підставі довголітнього досвіду СФУЖО в тій організації. Рішено, щоб Аскольд Лозинський провірив більш детально цю справу в Ню Йорку та подав конкретний плян для Президії СКУ. До часу позитивного полагодження членства в ООН О. Соколик запропонувала Президії широку співпрацю та уживати структуру, досвід і зв'язки СФУЖО в тій організації.

Дуже важливою під сучасну пору була точка програми допомоги Україні. Про ці акції на теренах Америки і Канади інформували д-р А. Лозинський від УККА, Іван Олексин від УАКР та Юрій Гвоздулич від КУК. Доволі інтенсивна та добре запляновано праця вже проходить по більших містах Америки та Канади. Крайові надбудови видали свої звернення до громади для підтримки цих акцій.

Після організаційного завершення комітетів допомоги Україні при своїх крайових надбудовах Президія СКУ покличе відповідну комісію для допомоги та координування їхньої праці.

Використовуючи своє перебування в Україні, д-р Василь Верига брав участь в конференції „Громадськість зарубіжжя і Україна", яка відбулася 9—12-го грудня 1993 року в Києві, про що детально звітував Президії. В тій конференції брали також участь представники інших країн. Д-р В. Верига відбув зустріч з віцепрем'єром України Михайлом Жулинським і головою УВКРади Іваном Драчем та іншими.

Рішено, що Пленум Секретаріяту відбудеться в Торонто, в днях 13-го і 14-го травня ц. р.

Школа Українознавства при парафії св. Михаїла в Йонкерсі

влаштовує

КОНЦЕРТ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

який відбудеться в

Домі Української Молоді

при 301 Палисейд Аве. 20-го березня,

о год. 2-ій по пол.

- На концерті виступатимуть учні Школи Українознавства, діти „Світлички" при СУА та ансамбль бандуристів при СУМ-і.
- Також буде виставка студентських проєктів.

За інформаціями телефонувати до Оксани Кулинич (914) 965-6467

Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці

запрошує членів й українську громаду

на доповідь

ЛІТЕРАТУРНА ТВОРЧІСТЬ УКРАЇНЦІВ У ПОЛЬЩІ ПІСЛЯ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

яку виголосить

ОЛЕНА ДУЦЬ-ФАЙФЕР

гостя з Польщі, докторантка Ягеллонського Університету у Кракові, на Східно-слов'янській філології — катедрі Української Літератури,

що відбудеться:

у суботу, 19-го березня 1994 р. о год. 5-ій вечора, в домі НТШ, при 63 Четверта Авеню між 9 і 10 вулицями, в Ню Йорку

УПРАВА НТШ

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ
18-го БЕРЕЗНЯ, 1994 р.

Пассейк, Н.Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42-го Відд.л відбудуться о год. 7-ій вечора в УНДомі при 237 Hope Ave. Просимо взяти чисельну участь. Делегатами на 33-тю Конвенцію УНСоюзу є вибрані І. Хомко і Ю. Котляр, а заступниками В. Марущак і Варвара Тюкбір. Приєднуйте нових членів до Українського Народного Союзу. — В. Марущак, секретар.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ

ФУНДАЦІЯ ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ділиться сумною вісткою з членами Фундації УВУ, професорами, студентами, та українською громадою що у вівторок 1-го березня 1994 р. відійшов у вічність

СВ. П.

мґр ОСТАП ОЛЕСНИЦЬКИЙ

батько довголітнього правного дорадника Фундації УВУ д-ра Нестора Олесницького.

Покійний був активним членом українських громадських і політичних організацій в Україні та на еміграції.

ПОХОРОН відбувся в суботу, 5-го березня 1994 р., з церкви св. Івана Хрестителя в Ньюарку, на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Опечаленій родині покійного наше глибоке співчуття.

УПРАВА ФУНДАЦІЇ УВУ

Із смутком та невимовним жалем повідомляємо рідних, приятелів та знайомих, що з Волі Всевишнього, у ранніх годинах 21-го лютого 1994 р. відійшов у вічність, на 71-му році трудолюбивого життя, довголітній сотрудник при катедрі св. Йосафата в Торонто та капелян Торонтонської станиці 1-ої УД УНА, найдорожчий МУЖ, БАТЬКО та ДІДУСЬ

СВ. П.

о. ВОЛОДИМИР ШАРАНЕВИЧ

Покійний залишив у глибокому смутку:
дружину — ОЛЕНУ
дітей — МАРТУ, ДАРІЮ, РОМАНА з їхніми родинами
та трьох внуків — МАРКА, СОФІЙКУ та РЕНАТКУ
брата — ГРИГОРІЯ з родиною в ЗСА
дві сестри в Бережанах в Україні
та ближчу і дальшу родину в Канаді, ЗСА та Україні.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

З глибоким жалем та смутком повідомляємо рідних, приятелів та знайомих, що 19-го лютого 1994 р. відійшла у Вічність наша найдорожча МАМА, БАБУСЯ та ПРАБАБУСЯ

бл. п.

МАРІЯ КУЗЬМА з дому МЕРЕНЮК

вдова по бл. п. проф. української гімназії в Коломиї Орестові Кузьмі

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в українській католицькій церкві св. Михаїла та українському історичному цвинтарі міста Коломиї.

ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ НАШІЙ МАМІ!

Син — д-р БОГДАН КУЗЬМА з дружиною ТАЇСІЮ та дітьми ЛІДІЄЮ і ОРЕСТОМ
дочка — ВІРА БІЛИНСЬКА з дочкою ІРИНОЮ та внучкою ОЛЕЮ
та ближча і дальша родина в ЗСА, Канаді, Австралії, Німеччині та Україні.

Нехай легкою буде їй земля!

Не так давно закінчилась виставка малярства десяти мистців, які показали колекціонерам, глядачам та шанувальникам прекрасного свої праці в Українському Культурному Центрі міста Чикаго.

Від свого імені хочу подякувати усім тим, хто взяв участь у цій виставці, а саме: О. Бородаєві, О. Дяденко, Ю. Гущені, Н. Ляпандрі, В. Качуровському, Е. Комоні, О. Коваленкові, Ю. Віктюкові та О. Ткаченко за їхню допомогу в організації цієї виставки.

Маю надію, що праці, які були придбані любителями мистецтва, принесли їм гарний настрій та приємне враження.

Також хочу подякувати завідуючій нашого центру Оресті Яримович за підтримку і залю, яку ми мали змогу винайняти для організації нашої виставки. Дякуємо також усім працівникам друкарні, яку на високому професійному рівні провадить Михайло Семків, а також особисто йому за допомогу і прекрасно друковані запрошення та каталог нашого Товариства Художників „Доля".

Портрет В. Качуровського (робота мистця Ю. Скорупського вугілля, 1994 рік)

Мистецтво — це його життя...

В. Качуровський. „Весна", олія, папір, 1990 рік.

Хотілось би зупинити увагу на одному із учасників нашого показу. Це мистець, який прожив довгі роки життя, а в своїй душі та працях залишився завжди молодим...

Василь Качуровський. За плечами дев'ять десятків років, а духом та своїми поглядами він стоїть поруч з нами, молодим поколінням 20-го віку. Його праці несуть нам свіжість сприйняття дійсности. Мистецтво — це його життя... Подорожі, під час яких він оглянув та закарбував у своїй пам'яті скарби світового мистецтва у знаних музеях світу, дали змогу йому самотужки, без жодної мистецької освіти прийти до сміливої оригінальної творчости.

У своїх працях мистець добився високої культури кольору, тонкого відчуття композиції. Його твори вібрують гармонією кольорів, де відчувається тонкий нюансовий перехід від холодного до теплого. В працях В. Качуровського спостерігається плавний перехід від лінії до естетичної кольорової плями, а саме це й засвідчує його правдиве мистецьке набуття. Без сумніву, до цього мистець прийшов не легко, тернистою дорогою наполегливої праці. Він прагнув і шукав чогось нового, черпаючи із таких джерел, як Пікасо, Міро та багато інших мистців-новаторів нашого століття, однак завжди залишився вірним собі і своєму баченню світу. Оглядаючи праці, в кожній ми впізнаємо не лише руку мистця, але й його характер.

В його колах неодмінно відчувається настрій його душі. Сучасне мистецтво — це не легка розв'язка для кожного. Щоб його зрозуміти, треба мати певну підготову, школу, але правда й те, що довге життя і увага до світу — це також величезна школа, двері якої відкриті для кожної людини. Звичайному глядачеві важко зрозуміти, що хоче сказати мистець, але людині, яка має глибоку фантазію, варто було б зупинитись, оглянути і трошки помріяти. І тільки так можна знайти розв'язку у кожній праці.

Повертаючись до творів, які нам дають такий приклад, бачимо, як у спрощеній формі мистець намагається кольоровими лініями, барвистими плямами на своїх полотнах відобразити настрій сонячного чи похмурого дня, радість на душі чи смуток. Його чисті, яскраві фарби несуть до нас красоту цього світу — квітучі поля, безмежні простори прекрасної нашої землі. Свіжість синього кольору нагадує нам небеса, плеса морів та рік. Потрібно хоч на мить зупинитись, відійти від буденного життя, трошки помріяти, і перед нами розкриваються загадка праць: „Лябіринт", „Міраж", „Відпочинок", „Простір", „Весна" та багато, багато інших.

Ґамма кольорів В. Качуровського зрівноважена, спокійна, чиста, як джерельна вода. Його праці несуть на собі добро, благородність, красу сприйняття світу, яку він щедро передає нам.

В. Качуровського я знаю уже декілька років, мені завжди приємно спілкуватись з ним, вести дискусії на різні теми, слухати його надзвичайно цікаві розповіді про прожиті роки, про інших мистців і їхню творчість, як в Україні, так і за її межами. Його постійно цікавить проґрес в мистецтві, музика, поезія, історія, світ його зацікавлень — це глибока криниця, з якої він зачерпує не лише нові знання, але силу душі і духу, щоб далі творити і залишити по собі добру згадку для наступних поколінь, добрий слід на цій прекрасній землі, яку несвідомо самі руйнуємо.

Юрій Скорупський

Конкурс на нові драматичні твори

На Херсонщині, звідкіля родом Микола Куліш, найвидатніший український драматург цього століття, створено комітет для підготови конкурсу на драматичні твори.

„Хоч культура і не починається з драматургії, проте та культура, що не завершиться драматургією, буде кволою культурою, не мужньою культурою, не вольовою культурою", — так писав Куліш. Беручи це до уваги, для підготови конкурсу зорганізовано колеґію із членів Управління культури Обласної державної адміністрації, із колективу літературно-художнього видавництва і редколеґії альманаху „Степ".

Конкурс ім. Миколи Куліша на 1994 рік є на кращу п'єсу для музично-драматичного театру. На конкурс можна присилати ориґінальні багатоактові українські драматичні твори та переклади п'єс, які досі ще не друкувалися і не були ставлені в театрах. Тексти п'єс присилати у двох примірниках, у запечатаному конверті, разом із такими інформаціями: ім'я і прізвище, рік народження, фотографія, освіта, місце праці, адреса, телефон, коротка авторська творча довідка. На конверті написати псевдо і назву п'єси.

П'єси можна надсилати до 1-го грудня 1994 року, переможці будуть проголошені напередодні 18-го грудня (день народження Куліша). Перша нагорода буде мати назву драматургічної міжнародної премії ім. Куліша; перші три твори будуть видруковані в альманаху „Степ", і будуть запропоновані для постановки в Херсонському Музично - Драматичному Театрі ім. Миколи Куліша та й в інших театрах.

Фінансова нагорода залежатиме від спроможностей конкурсу. Пожертви можна надсилати до валютного фонду: Р/р 001070681 до Обласного банку Херсону, МФО 352015, вид. „Степ", для конкурсу.

Твори на конкурс слід висилати на адресу: Україна, 325000, Херсон, просп. Ушакова, 16; Управління культури, Конкурс ім. Миколи Куліша, Анатолій Крат (секретар комітету).